

Senin Müziğin Ne?

Hayat zavallı ruhumu acılarla öptü ve karşılığında benden şarkılar istedi.

Sesin Efendisi: Itri

Her insanın yaradılışından gelen yetenekleri, zaafı ve beğenileri farklıdır. Bir insanın kendini bulma yolu, bazen kitaplar arasında, bazen resim yapmadaki sanatında, bazen de müziğin tatlı esintilerindedir. İşte her insanın duygularını dile getirme şekilleri nasıl farklıysa Itri'nin de dili müzikti.

“Sesin Efendisi: Itri/Mucizem” adlı romanda; Türk Musikisinin dahi bestekârı Buhurizâde Mustafa Itrî Efendiyi anlatmış yazar. 4. Mehmet zamanında yaşamış, Mevlevî terbiyesi ile yetişmiş aynı zamanda neyzen, hanende, hattat ve şairdir.

Müzikle hemhal olmuş naif ve nazik Itri'nin musikiye nasıl meftun olduğunu, hakkı arama ve kendini bulma yolunda müzikle can bulduğunu ve musikinin ona bir sevgili olduğunu öğreniyoruz. Mustafa Itri'nin aslında çok tanıdığımız biri olduğunu bize şöyle anlatmış sevgili Ünver: Hani ramazan aylarında veya mevlitlerde belli bir beste ve uyumla, eller yüreklerde, insanın ruhunu okşayan, tüm insani özelliklerinden seni uzaklaştıran salat ve tekbirler okunur ya, işte o salat ve tekbirlerin bestekârıdır Itri. Onun bestelediği tekbir ve salat İstanbul'u aşarak günümüzde Kâbe'de bile huşuyla söylenmektedir. Bu salatlara söylerken müziğin bu ahenkli uyumunun bestecisi olduğunu siz biliyor muydunuz? Ben bilmiyordum ve öğrendiğim için de minnet duyuyorum. Itri kelime manası hoş kokulu bitki demektir. “Itri” mahlası, Buhurizade Mustafa'ya; çiçeklere, ağaçlara ve kokulara olan düşkünlüğü sebebiyle verilmiştir. Bir sanat insanı olarak duyumsama yeteneği çok kuvvetli olup tüm duyuları en derinine kadar yaşayan, her türlü kokuya, özellikle de seslere karşı inanılmaz bir hassasiyeti vardır. Itri; Ney'e üflerken etrafındakiler birbirine bakar, “kimdir bu adam” diye sorarlardı diyor yazar. Çünkü Itri, Ney'e değil, İsrail'in sura üflemesi gibi sanki arza nefesini üfler tüm herkesi kendine hayran bırakırdı. Bu sebeple 4. Mehmet kendisine “Mucizem” demekten kendini alamazdı.

Romanda tarihimizde yaşanan bilinmez taht oyunları, siyaset çarkı, tarihin tekerrürleri, komploları, hainliklerini de bir perspektif içinde anlatılmış, soluksuz bir maceraya dönüşmüştür. Kitabın içerisinde Itri'nin de sesine hayranlık duyduğu zevcesi Fasıla ile arasında yaşananlar da konu almaktadır. Gözleri görmeyen Fasıla, köle ticaretiyle bir şekilde saraya getirilmiş ve sonrasında Itri ile evlendirilmiştir. Onların yürek burkan bu hikâyesini okuduktan sonra Itri'nin neden esir kethüdalığı yapmak istediğini de öğrenmiş oluyoruz. Kitapta o dönemin çok değerli şairlerinden Nabi'den ve Itri Efendi'nin kadim dostu Kırım hanı olan Selim Girayhan'dan da bahsedilmektedir. Selim Girayhan ve Itri'nin dostluklarında bir denge vardı. Koca padişahların, emirlerin, fatihlerin, komutanların yanında hep bir latif sanatçıları ya da gönül ehli din alimleri olurdu. Çünkü iktidar sahibi insan savaşçı ruhu yüzünden her an çığırından çıkabilirdi. Bu nedenle din, sanat, ahkam bu denli önemliydi. Dünyanın dengesi, insan yüreğinin dengesiyle doğrudan ilgiliydi. Selim Girayhan Itri'ye “o benim yeryüzünde ki dengem, bende onun” derdi. Çünkü aynı hamurdan yoğrulmuşlar ve

farklılıklarıyla birbirlerinin noksanlarını tamamlamışlardı. İşte onların arasındaki bu dostluğu okurken çevrenizde böyle dostlarınız var mı diye sizi düşündürüyor.

UNESCO Türkiye Milli Komisyonu tarafından 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihlerinde gerçekleşen 36. genel konferansında 2012 yılı; “Şair **Nâbi** ve Bestekar İtrî’yi anma yılı” ilan edilmiştir. Ayrıca bestekâr, güftekar, hattat, şair ve hafız olan; tarihimizin çok değerli musiki piri Buhurizade Mustafa İtrî’nin portresi 100 TL’lik banknotların arka yüzünde yer almaktadır.

Bu roman Mine Sultan Ünver’in akıcı üslubu ve okuyucuyu bir bilgi deryasına sürükleyen merak ve heyecan ile harmanlayan sıcacık hikâyesiyle sarmalıyor ve mutlaka her yaştan okuması gereken bir eser haline getiriyor. Altını çizdiğim o kadar çok cümle oldu ki hayatıma değer kattı. Her kitabını özenle okuyacağım çok nadide ve değerli bir isimdir benim için Mine Sultan Ünver.

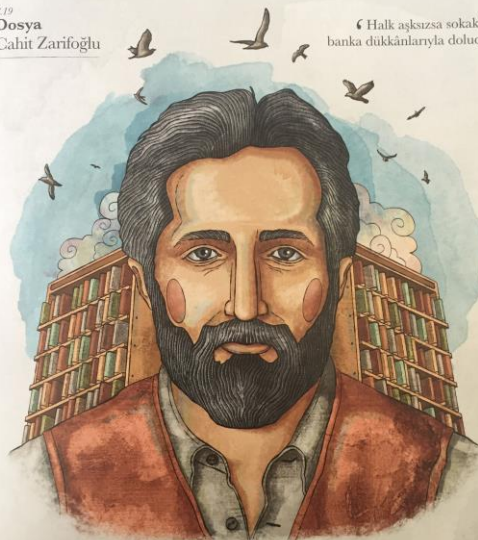
ARKA KAPAK

kitap ve kültür dergisi
arkakapak.com

Yıl 2 Sayı 19 İlhan 2017 / 10.00 TL

S.19
Dosya
Cahit Zarifoğlu

Halk aşksızsa sokaklar
banka dükkanlarıyla doludur

1598 1555 4271
9 781555 427159

S.4 Mustafa Özel S.8 Enis Batur S.16 İhsan Fazlıoğlu S.36 Sevgül Sönmez S.38 Feridun Andaç

ARKA BLOG

Zeynep Erdem
@tozluayalarkitapçisi

SENİN MÜZİĞİN NE?

“Hayat zavallı ruhunu acılarla örtü ve karşılığında benden parıltılar istedi.”
Sesin Efendisi: İtrî

Her insanın yaradılıştan gelen yetenekleri, zaaf-
ları ve beğenileri farklıdır. Bir insanın kendini bulma
yolu, bazen kitaplar arasında, bazen resim yapma-
daki sanatında, bazen de müziğin tatlı esintilerinde-
dir. İşte her insanın duygularını dile getirme şekilleri
nasıl farklıysa İtrî’nin de dili müziktir.

Sesin Efendisi: İtrî adlı romanda; Türk Müziğinin
dahi bestekârı Buhurizade Mustafa İtrî Efendi’yi an-
latmış yazar: IV. Mehmet zamanında yaşamış, Mev-
levî terbiyesi ile yetişmiş aynı zamanda neyzen, ha-
nende, hattat ve şairdir.

Müzikle hemhâl olmuş naif ve nazik İtrî’nin müskiye
nasıl mehtun olduğunu, hakkı arama ve kendini bulma
yolunda müzikle can bulduğunu ve müziğin ona
bir sevgili olduğunu öğreniyoruz. Mustafa İtrî’nin
aslında çok tandırgöz bir olduğunu bize şöyle an-
latmış sevgili Ünver: “Hani ramazan aylarında veya
mevlitlerde belli bir beste ve üsümle, eller yüreklerde,
insanın ruhunu okayan, tüm insani özelliklerinden
seni uzaklaştıran salata ve tekbirler okunur ya, işte

o salata ve tekbirlerin bestekârıdır İtrî.” Osmun beste-
lediği tekbir ve salata İstanbul’u aşarak günümüzde
Kâbe’le hile husula söylenmektedir. Bu salataları
söylerken müziğin bu ahenkli uyumunun bestecisi
olduğunu siz biliyor muydunuz? Ben biliyordum
ve öğrendiğim için de minnet duyuyorum. İtrî kelime
ve Buhurizade Mustafa’ya; çiçeklere, ağaçlara ve koku-
lara olan düşkünlüğü sebebiyle verilmiştir. Bir sanat
insanı olarak duyumsama yeteneği çok kuvvetli olup
tüm duyuları en derinine kadar yaşayan İtrî’nin her
tarzlı kokuya, özellikle de eslere karşı inanılmaz bir
hassasiyeti vardır. “İtrî; neye üflerken etrafındakiler
birbirine bakar, “Kindir bu adam?” diye sorarlardı,”
diyor yazar. Çünkü İtrî, neye değil, İbrafi’nin sura üf-
lemesi gibi sanki arza nefesini üfler, tüm herkesi ken-
dine hayran bırakır. Bu sebeple IV. Mehmet kendi-
sine “Mucizen” demekten kendini alamazdı.

Romanda, tarihimizde yaşanan bilinmez taht oyun-
ları, siyaset çarkı, tarihin tekrarıları, komploları,
hamlikleri de bir perspektif içinde anlatılmış, soluk-
suz bir maceraya dönüşmüştür. Kitabın içerisinde
İtrî’nin de sesine hayranlık duyduğu zevcesi Fasla
ile arasında yaşananlar da konu almaktadır. Gözleri
görmeyen Fasla, köle ticaretiyle bir şekilde saraya
getirilmiş ve sonrasında İtrî ile evlendirilmiştir. On-
ların yürek burkan bu hikâyesini okuduktan sonra
İtrî’nin neden esir kethüdalığı yapmak istediğini de
öğrenmiş oluyoruz. Kitapta o dönemin çok değerli
şairlerinden Nâbi’ye ve İtrî Efendi’nin kadim dostu,
Kırım Hanı Selim Girayhan’a da yer verilmiştir.

Selim Girayhan ve İtrî’nin dostluklarında bir denge
vardı. Koca padişahların, emirlerin, fâhişlerin, komu-
tanların yanında hep bir latif sanatçıları ya da gövül
ehli din alimleri bulunurdu. Çünkü âkîdar salih in-
san, savaşı ruhu yüzünden her an çığırından çıkabi-
lirdi. Bu nedenle din, sanat, ahkâm bu denli önem-
liydi. Dünyanın dengesi, insan yüreğinin dengesiyle
doğrudan ilgiliydi. Selim Girayhan İtrî’ye “O benim
aynı hamurdan yoğrulmuşlar ve farklılıklarıyla birbi-
rilerimin noksanlarını tamamlamışlardı. İşte onların
arasındaki bu dostluğu okurken metin, çevrenizde
böyle dostlarınız var mı, diye sizi düşündürüyor.

Bu roman Mine Sultan Ünver’in akıcı üslubu, merak
ve heyecan unsurlarıyla harmanlanan sıcacık hikâye-
siyle okuyucuyu sarmalıyor. Altını çizdiğim o kadar
çok cümle oldu ki hayatıma değer kattı. Her kitabını
özenle okuyacağım çok nadide ve değerli bir isimdir
benim için Mine Sultan Ünver.